

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés egész évre ..... 12 korona.
fél évre ..... 6 „
negyed évre ..... 3 „
Egyes szám ára 12 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.-t. — Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fillér.
Többszöri hirdetés
árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Magyarország külkereskedelme.

Az a meglepetésszerű fellépés, melyet Szerbia jónak látott kereskedelmi új vámtarifájával velünk szemben elkövetni; az Olaszországgal és Németországgal való új kereskedelmi helyzetünk, mely politikai viszonyaink között meg fokozottabb nehézséggel jár, s mely egyaránt fogja sújtani nyers és ipartermékeink kivitelét, s mindezek folytan az a régi tapasztalat, hogy különösen nyerstermékeinknek Ausztria képezi legjobb piacát, megfordítva pedig Ausztria Magyarországon talál iparcikkeinek legjobb elhelyezést, ami viszont a magyar gyár- és kisipar fellendülésének kétségtelen hátrányára van, állandó köteletségge teszi mindnyájunknak, hogy foglaljukozzunk e kérdéssel.

Foglalkozni kell pedig a gyárosnak, az iparosnak, a kereskedőnek és a mezőgazdának egyaránt. És foglaljukozzunk a fogyasztó közönség is, melynek legnagyobb része meg mindég keveset törődik azzal, hogy magyarhoni-e az, amit vásárol, többnyire csak azt nézi: melyik az olcsóbb? Pedig ha visszaemlékezünk arra az időre, midőn az

Emke az erdélyrészi posztóipar pártolasára jó eredménnyel szólította fel a közönséget s ez a buzdítás egyaránt javára vált a gyárosoknak és a közönségnek is, önként következik, hogy az ilyen lelkesítést, buzdítást állandóvá kell tenni.

Azok a számok, melyek külkereskedelmi forgalmunk 1905. évi eredményét tüntetik fel, kétségtelenül teszik, hogy a magyar mezőgazdaságnak és iparnak erős küzdelmet kell folytatni, ha biztos fejlődését állandóvá akarja tenni. Ime: kivittünk 1905-ben 1370 millió 8 százezer korona értékű árut, ezzel szemben a behozatal értéke 1342 millió kétszázezer korona, a mérleg tehát 28 millió ötszázezer korona kiviteli többlettel zárul. Ámde ne feledjük, hogy az Olasz és Németországgal küszöbön álló új, nehéz vámszerződés erősen fokozta kivitelünket olyan cikkekben, melyekre nagy vám lesz kivétel, s mely a folyó év kereskedelmi mérlegét aligha fogja oly kedvezővé tenni, az új vámtarifa hatása folytán.

De ha pusztán az Ausztriával való kereskedelmünknek nézzük, azt látjuk, hogy míg ezer millió korona értéket képvisel a behozatal, addig kivitelünk csak 971 millió 8 százezerre

megy, tehát — hátrányunkra 28 millió kilencszázezer a különbség, míg 1904. évben csak 103 millió volt a behozatali többlet. Kivitelünkben a legtöbb szerepet a gabona és az állatforgalom viselte, ellenben a behozatalban a szövőipar, a pamut, len és gyapjúárak összesen 405 milliót s ez összegben az Ausztriából való behozatal 390 és fél milliót tesz. És minket különösen ez az iparág érdekel, mert ezen a téren kellene és lehetne pénzembereink és gyárosaink, kereskedőink szövetkezésének a legtöbbet tenni és ezen a téren kellene közönségünknek a legerőteljesebb támogatást kifejtetni.

Ez a gazdag föld bőven megtermi a kenderet, a lent: finom gyapjús juhtenyésztésüket is emelni lehet. A pamutárut Ausztria is külföldről hozza, ugyanonnan szerezhetjük meg magunk is. A különleges szakértelem fejlesztése és a jutányos munkaerő volna még a feladat. De amikor napról-napra látjuk, hogy Amerikába özönlik a földműves nép és tudjuk azt, hogy ennek jelentékeny része a legnehezebb munkát vállalja el a kőszén és vasbányákban és a vashámorokban, akkor talán csak lehetne módját találni annak, hogy népünk a hazában találjon jövedelmező munkát.

TÁRCZA.

A véralkatról.*

Irta Róka József.

Kitörő örömében a szangvinikus éles, rikácsoló hangon kaczag: hihíhí! a kolerikus tele tudóval, érczes hangon nevet: hehehe! a melankolikus mosolya mély hahotában nyer kifejezést: hahaha! míg a flegmatikus hiánytalan hangu, tompa, szinte reszelős tonusban röhög: hühühü! Egyedül a buskomor mizantróp tartja a nevetést erkölcsellenesnek.

Haragjában, bosszuságában a szangvinikus sir, tombol és dühög; a kolerikus ajkán összehúzó, tenyerét ökölbe szorítja; a melankolikus fagyosan, mereven néz maga elé; a flegmatikus pedig tehetetlensége érzetében zavarodottan tekintget szerte-szét. Wallersteint, a 30 éves háború híres hadvezérét egy alkalommal egyik hadapródja egy házmasternek nézte el s nagyot ütött a hátára. „Bitófára a bestiával!” ordított a generalis-

* Felolvasta a Szabad Liceum f. hó 11-diki estéjén.

simus fektelen dühében; s a szegény fiúnak a halálfelelem összes gyötrelmeit át kelle szenvednie, míg kegyelmet kapott. Hasonló eset történt Turenna, a francia hadvezérrel, kinek egy apród szintén elnézésből jól vegig huzott a hátán. Turen savanyu mosolylyal simogatta meg a sérült helyet s csak annyit mondott a megrémült fiúnak: No, de ha szakács lettem volna, se kellett volna oly kegyetlenül megütnöd! — Nagy Frigyesnek a hetéves háború történetéről szóló kéziratává egyik szolga véletlenségből a kandallóba gyújtott. „No ue sirj — vigasztalá a jószívű uralkodó a kétségbeesésében lábainál zokogó fiút — majd megirom meg egyszer.”

A megbántást, sértést a szangvinikus nyomban visszatörölja, a kolerikus és melankolikus elebb-utóbb megboszulja, a flegmatikus többnyire békén tűri, ha nem is keresztény béketűréssel. Egy flegmatikus az arculütést higgadtan vágta zsebre. — „Miért nem ütötted vissza?” — kiáltá a szangvinikus ingerülten? „Mert csak ketten voltunk, — viszonzá a flegmatikus nyu-

godtan, — a sor megint csak rám került volna.”

Életveszélyben a szangvinikus megszeppen, de nem veszi el lélekjelenlétét; minden fortélyát előszedi, hogy a veszélyt kikerülje, de néha megdöglötlenül rohan vesztébe. A súlyedő hajón egy matrözgyerek megragadja a szócsövet és égfelé fordítva belekiált: „Ur Isten, könyörülj rajtunk!” A kolerikus bátorsága és daczó ereje az életveszély nagyságával növekszik. A melankolikus csodás lelki nyugalommal néz a végzetes veszély szeme közé, erős lélekkel, néma megadással fogadja az elháríthatatlan csapást. A hajóskapitány a sérült hajó fedelzetén arcvonalba vezényli katonáit és nyugalommal — elsúlyednek. A flegmatikus remegő óvatossággal igyekszik a veszély eiől kitérni; de ha azt lehetetlen kikerülnie, úgy tesz, mint a cigány: kazalba dugja fejét a menydörgés és villámlás elől, teste többi részével nem törődik. A lithvániai dragonyos ezred már órákig keményen állotta az irtózatot ágyutűzet. Egyszer az egyik közlegény lefordul a lovaról.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvért, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdöbetegek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Miképpen értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenhol „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

De első és legfontosabb feladatnak azt tartjuk, hogy a kereskedő pártolja a jó magyar gyárost, a közönség pedig pártolja a magyar ipart. A többit megteremti lassanként az okosan számító magyar üzleti szellem, melyet támogatni és fejleszteni a kormánynak, törvényhozásnak egyaránt kötelessége.

Politikai hírek.

Manifesztum a nemzethez. A szövetségelt ellenzék a vezérő-bizottsága időszereinek találja, hogy kérő szóval a nemzethez forduljon. Értesülésünk szerint a vezérek azt tervezik, hogy manifesztumot bocsájtanak ki s ebben felvilágosítják az országot a helyzetről, melyben vagyunk. A manifesztumban kiterjeszkednek a beketárgyalásokra is és arról fogják biztosítani a nemzetet, hogy jogfeladásról, vagy a nemzet megadásáról szó sem lehet a megkötendő békeben. A vezérek megnyugtató hatást várnak a manifesztumtól.

Új ellenzéki csoportosulás. Ugy látszik, olyan békeinek, mely a magyar vezényszó elejtése árán jönne létre: sok ellensége van. Legtöbben vannak az elégedetlenek a függetlenségi pártban, ahol szakadástól kell tartani abban az esetben, ha a koalíció engedmények nélkül leszerel s átveszi a kormányt. Ugron Gábor nézetét sokan vallják s ezek között, hir szerint Justh Gyula is, a képviselőház elnöke. Bánffy Dezső báró pártja ma még egészen passzív viselkedik. Bánffy — ugy értesülünk — megvárja a bekekötést s ha ez meg lesz: pártjával ellenzékbe megy.

Ugron Gábor támadása a koalíció vezérő-bizottsága ellen azon okból, mivel ez a beketárgyalásokra alkalmasnak találta a királyi javaslatokat, amely érdekes, ép oly kedvezőtlen elbírálásban részesül és

méltán. Nézzon körül bárki az országban, a tisztességes béke iránti közóhaj nyilvánul meg mindenütt. És hiába mondja bárki is, hogy ez az óhaj csupa kényelemszeretetből, a szalmalánghoz hasonlónak mondott lelkesülés lohadásából származik. Ez nem igaz. Leginkább mi állíthatjuk, akik nem mentünk tulzásokba, de kedvezőtlen példákat látva, veszedelmesnek találjuk a mostani törvényellenes állapotot s még veszedelmesebbnek az esetleges abszolutizmust, bármily kevés ideig tartana is az. A vezérő-bizottság, ha megkötö a tisztességes békét, méltó arra, hogy pártkülönbség nélkül teljes elismerésben és támogatásban részesüljenek elhatározásai. Ugron pedig jól tette, hogy kilépett a vezérő-bizottságból, de rosszul teszi, ha Coriolánuskodik. Talán nem is illik már hozzá, s még hozzá téved is, midőn azt találja helyesnek, hogy Ő felségének izenetét egy királyi leirat fogalmazványa formájában kellett volna előterjeszteni, nem pedig Andrassy gr. beszédében. Erre igen helyes volt az a megjegyzés hogy Ő felsége „micsoda leiratot küldjön és ki írja meg azt? A Fejérváry-kormány-e, magyar udvari kancellária? Hiszen előbb új kormányt kell kineveznie a királynak és ez a kormány javasolhatja azután a leirat küldését!” Egy szóval: inkább bizhatunk azokban, akiknek szavára a király is, a nemzet többsége is hajt, mint akik rontani tudnak, de csakis rontani, építeni pedig soha.

Az első aljegyzői állás.

Lapunk mult számában megemlékeztünk arról, hogy a vármegyénél az első aljegyzői állás lemondás folytán megüresedett, mely a tavaszi közgyűlésen választás útján lesz betöltendő.

Ugy hittük, hogy a vármegye intéző és vezető körei elejét fogják venni annak,

hogy az aspiránsok gomba módra szaporodjanak azzal, hogy központi bizalmas értekezletet tartanak és abban minden mellék tekintet nélkül — kizárólag a vármegyét és a közérdeket véve figyelembe, — kiválasztja azt, kit legalkalmasabbnak tart ezen állásra s ezt aztán mint a központ jelöltjét támogatja nagy erkölcsi súlyával és befolyásával.

Sajnos ezen régmúlt időben a közérdek szempontjából mindig hasznosnak bizonyult értekezlet összehívására még eddig semmi lépés sem lett tétel, holott annak összehívása és megtartása a jelenlegi körülmények között nagyon is szükséges és ez óhaj ki is lett fejezve.

Annyi a többé-kevésbé alkalmas és alkalmatlan jelölt és önjelölt, kik ma Enyeden, holnap Gyulafehérvárt, majd Balászfalván háznak a bizottsági tagoknál voksokért, hogy ez ellen már a vármegye reputációja érdekében is fel kell emeljünk szavunkat; de ezzel kapcsolatban e körülményre fel kell hívjuk a vármegye intéző és vezető köreinek is figyelmét azon megjegyzéssel, hogy egy központi értekezlet megtartására és azon a megüresedett állásra az arra legalkalmasabb egyén kijelölésére itt a legfőbb idő és alkalom.

Csak ezen egy mód biztosítja azt, hogy ezen föltétlenül nagy tehetséget, munkaszeretetet és szorgalmat igénylő fontos állás betöltésénél az lesz megválasztva, aki arra a leghivatottabb.

Tekintsünk csak pár évre vissza vármegyénk közéletében, midőn egy időben Török Bertalan, Gáspár János, dr. Varró László voltak a jegyzői kar díszes tagjai; és ha örömmel és meglepéssel tekinthetünk vissza a multra, meg kell ragadni az alkalmat, hogy hasonló tehetségekkel tölthessük be a megüresedett és jövőben megüresedendő állásokat; hogy a mult érdemes tisztikarának utódaiként a jövőben is hasonló érdemes embereket és kiváló tehetségeket üdvözölhessünk a vármegye központjának díszes állásában.

A vármegye törvényhatóságának igen tisztelt tagjait pedig arra kérjük, senkinek ígéretet ne tegyenek, senkinek szavazatot ne ígérjenek, mivel a vármegye közéletének munkását első sorban azok vannak hivatva kiválasztani, kik ösmerik a munkakört, az egyént és a tehetséget, azért legyen az elhivatott egyen az, kit a vármegye központi értekezlete mint erre legalkalmasabbat kijelöl.

A mi nézetünk szerint sem személyre, sem állásra, sem szolgálati időre ezen egyén kiválasztásánál nem kell annyira tekintettel lenni, mint a tehetségre, alapos képzettségre, szorgalomra, megbízhatóságra és munkaszeretetre. Reméljük és elvárjuk a központi értekezlettől, hogy csak ezeket fogja szem előtt tartani és csak ezek figyelembe vételével fogja az arra a legalkalmasabbat kiválasztani.

Közóhaj.

Talán golyó terítette le? Korántsem. A flegmatikus, harezhoz szokott szláv katona egyszerűen elaludt. Az ilyen flegmatikust talán az utolsó ítélet harsónája sem lesz képes fölebreszteni siri nyugalmából.

Markáns vonásokban nyilatkozik meg a temperamentum a halál órájában és nem ritkán mulatságossá teszi a legkomolyabb pillanatot.

Erősen vigasztalta a haldokló suhancot egy felszemű barátja: „Könnyen beszélsz te — mondá a haldokló. Neked — ha meghalsz — csak egyik szemédet kell behunynod.

Egy haldokló arra kérte orvosát és ügyvédjét, hogy az egyik jobbra, a másik balra foglaljon helyet halálos ágya mellett, hogy úgy haljon meg, mint — Krisztus.

Midőn a halálra ítéltet azonnal vigasztalá lelki atyja, hogy még ma az Úr asztalánál fog vacsorálni: „Nem volna oly jó, kedves lelki atyám, helyettem odamenni — mondá az elítelt, — én addig szívesen bójtölnek ideleln.”

A középkorban némely országban kegyelmet nyert az elítelt, ha akadt nő, aki hozzáment feleségül. Fialat suhanc állott a bitófa

alatt, midőn a tömegből egy nember bizgett előre, kiabálva, hogy: ne kössék fel, mert kész hozzámenni feleségül. „Akaszszatok fel! — ordítá az elítelt, amint az ajánlkozó nő redős arcát megpillantotta. — „Nem kell, mert — sántit!”

Malherb Ferencz, a francia klasszikus költői stílus megteremtője, halála előtt pár percczel jól összeszidta apolonójét, amiért vigasztaló szavaiban nyelvtani hibákat követett el.

Az előadottakból világos, hogy nincs temperamentum erények és hibák nélkül, feltétlenül jönnek, vagy rosznak egyik sem mondható. Szíves hallgatóim némelyike is — úgy sejtem, — midőn egyik-másik véralkat előnyeit hallotta, azonnal a magáénak vallotta; de mindjárt lemondott róla, mihelyt hibáit is hallotta. Nem hiszem, hogy valamely temperamentum tisztán összes fény- és árnyoldalaival benn legyen egy emberben, valamint nincs testalkat, melyet a szabályos testalkat típusának nevezhetnénk. A vérmezséklet módosítását számtalan tényező mellett az éghajlat, környezet, nevelés és különösen az egyéni önuralom viszi végbe.

(Vége)

SÁMSON JAKAB
uri szabó
Telefon 324.
KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát
honi, angol, scoth és francia különlegességekben
FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készíttetnek. 12 8-105
Gyors és pontos kiszolgálás! Gyors és pontos kiszolgálás

Vármegyei hir.

A vármegye első jegyzői állására eddig dr. Inezédi Joksmann Ödön, Cirner Ákos vármegyei aljegyzők, Nagy Pál szolgabíró neveit hallottuk emlegetni. Ugy beszélnek, hogy az ambícióznak is méltó tárgyát képező, de a szélesebb körű tudást, a vármegye közügyeinek helyes ismeretét, társadalmi routint, nagy szorgalmat, szóval és tollal kiváló bánást követelő állásra még mások is pályáznak, köztük dr. Müller Zoltán tehetséges fiatal ügyvéd is. Feltétlenül olyan jeles egyént kell választani, akiből egykor kiváló főjegyző válhatik.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

NAPIREND: febr. 4. d. u. 3 órákor történelmi hangverseny a kollégium disztermében. Este 8 órától a kollégium ifjúságának táncestélye.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Müller Zoltán városunk társadalmának derek ifju tagja, az ügyvédi vizsgálatot Marosvásárhelyt letette és ügyvédi gyakorlatot kezdett városunkban. Örömmel üdvözljük.

— **Áthelyezés.** Foglár József őrnagy, ki hosszú itt tartózkodása alatt sok rokonszenvet szerzett városunkban, Szatmárra helyeztetett át. Sajnálattal értesültünk a derek főtiszt távozásáról.

— **A Nagyenyedi Protestáns Nőegyesület** február hó 11-én délután 5 órákor a Bethlen-kollégium disztermében műsoros összejövetelt rendez. Az összejövetel műsora: 1. „Salve Regina“ Kloostól. Előadják: Veress István (hegedű), Habekost Alajos (zongora), Veress Gábor (harmonium). 2. „Isten dicsősége“. Előadja a kolozsvári ev. ref. theologiai ifjúság énekkara. 3. Felolvas: Kenessey Béla th. tanár. 4. Énekel: Lázár Malsci önga, harmoniumon kíséri: Winkler Lia önga. 5. Vonós négyes: Szabó Gyula (I. hegedű), Tankó József (II. hegedű), Györke János (viola), Lengyel Lajos (cello). 6. „Csalladi kép“. Erdélyi János költeménye. Szavalja: Kovács András tanárjelölt. 7. „Egy halk sóhaj“. Előadja: a kolozsvári ev. ref. theologiai ifjúság énekkara.

— **A talpfatelítő telep építése.** A Magyar Államvasutak kolozsvári üzletvezetőse a nagyenyedi állomáson felépítendő talpfatelítő-gyár, iroda, három lakás és melléképülethez szükséges építési munkák végrehajtására pályázatot hirdet. A pályázat folyó hó 28-án jár le. Valószínű tehát, hogy az építkezéshez még a folyó évben hozzáfognak.

— **Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági bank“** folyó évi január hó 28-án a vármegyeház kis termében tartotta II. rendes közgyűlését. A közgyűlésen, melyen Zeyk Dániel igazg. elnök, főrendiházi tag elnökölt, megjelentek: Dr. Asztalos Kálmán, Balla Béla, Bálint János, Benedek Sámuel, dr. Far-

nos Dezső, dr. Farnos Árpád, Fogarasi Béla, Fogarasi Albert, Felszeghy Sándor, d. Jeuey Elek, dr. Lengyel György, Horváth Pal, dr. Szaniszló Albert stb. részvényesek. Az 1905-dik üzletév második volt a fiatal pénzüzet életében s annak szép eredménye, valamint az előző évhez viszonyított nagy fokú emelkedése az üzlet minden ágában, szép és folytonos fejlődést ígér a közel jövőben is. A mérleg adataiból kiemeljük, hogy a tiszta nyereség 20.228 kor. 39 fillért tesz ki, mely összegből a részvények második szelvényei 5 koronával (5%) 1906. február hó 1-től kezdve váltatnak be. Jótékony célra 200 koronát juttatott a közgyűlés, melyből a Nagyenyedi Protestáns nőegylet, a Szegegytanulókat segélyező kör és a Nagyenyedi önkéntes tűzoltóegylet 50—50, az asszonyépei és marosdéselei ev. ref. egyház templomépítő alapja pedig 25—25 korona segélyben részesül.

— **Gyermek színelőadás.** F. év jan. 28-án élvezetes estében volt a zalathnaiaknak részük. A kaszinókör helyiségében az áll. polgári leányiskola növendékei az intézet jótékony céljaira Tordai Grail Erzi „Virágalom“ ezimen három felvonásos poétikus színjátékát adták elő, midőn a kaszinó termei zsufolásig megteltek előkelő közönséggel. A darab maga harmatos s üde hangulatu; s a kis lányok játéka, melylyel tökéletesen beleléptek magukat virágszerepekbe, valóban megérdemelte a megnyilatkozott nagy érdeklődést, a nyert sok tapsot, meg a sok éljent; mert rendkívüli bájjal, kedvességgel, szinte önmagát felülmulva, adta elő ki-ki találon az ő szerepét. A darab rendezése a polg. isk. tantest. tagjainak érdeme, kik fáradságot nem ismerve, dicsőretre méltó buzgósággal, fiom izléssel mindent elkövettek, hogy zalathnaiakat egy igen élvezetes estében részesítsék. Az erkölcsileg és anyagiilag egyaránt fényesen sikerült előadást a hajnali órákig tartó táncz követte. Vajha többször is lenne alkalmunk hasonló műtélvezetben részesülni.

— **A Szabad Liceumban** február 1-én Pallós István úr, a Bethlen-kollégium tanára, a XV. század tragikus lantósáról, Balassa Bálintról értekezett. A fiatal tudós költői fantáziával egészíti ki a történeti adatokat s lelektani alapon igyekszik megoldani az áthidalhatatlannak látszó eseményeket. Ugy dédelgeti tárgyát, mint édes szülő a gyermekét, s ebből magyarázható meg hogy tökéletesnek szeretné látni. Hü képet adja a vérfertőzéssel vádolt lantos életének, vitezi tetteinek, szerelmi csalódásának, s elkíséri az esztergomi ütközetig, a hol a költő tudvalevőleg — egy agyugolyóktól találva — hősi halált halt. Pallós úr — a Balassa-irodalom lelkiismeretes kutatásával, szinpompás stílusával — ez önálló tanulmányban oly érdemeket szerzett, melyeknek méltatása csak az irodalomtörténetre tartozhatik.

— **A lövőfegyverek eladásának korlátozása.** Több törvényhatóság fölterjesztésben értesítette a belügyminisztert, hogy a vármegye területén lakó megbízhatatlan és a közbiztonságot veszélyeztető elemek tömegesen vásárolnak az utóbbi időben

fegyvereket és lövőszereket. A belügyminiszter figyelembe vette a fölterjesztést s a napokban érkezett leiratában elrendelte, hogy akár régi, akár új lövőfegyvert csak olyan egyéneknek szabad eladni, akik ilyenek vételére a városi rendőrkapitánytól, vagy a járási főszolgabírótól engedélyt kaptak. Az eladott fegyverekről s lövőszerekről, az ilyenek eladására jogosított egyének nyilvántartást kötelesek vezetni. Aki ezt a rendelkezést athágyja, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg öt napig terjedő elzárással büntethető. Egyben utasítja a belügyminiszter a hatóságokat, hogy az illetéktelen egyéneknél talált lövőfegyvereket koboztassa el.

— **A kínai ujság.** Kinában már századok óta divik egy intézmény, amelyet más formában Európában is ismernek ugyan, de női keresetforrássá még nem rendszeresítették. A gazdagabb kínaiak házait ugyanis mindennap felkeresik öreg asszonyok, dobszóval hírül adják megérkezésüket s azután megkérdezik a ház urnőjét, hogy bemehetnek-e hozzá — ujságot mesélni. Ha reflektálnak rájuk, a hivatalos pletykaterjesztők letelepednek a szoba sarkában egy gyékényre es hírül adják a város legfrissebb eseményeit, a borzalmas gyilkosságokat, a pikáncs történetecskéket és a legujabb vicceket. És kitűnően megélik ebből.

— **A zalathnai áll. polgári leányisk.** 1906. január 28-án rendezett jótékonycélu színi előadásán felülfizettek: Plander Géza (Botes) 5 kor., Sasi Nagy Imre 5 kor., Knop Venczel 3 kor., Keresztessy N. 3 kor., Lovag Oelberg Gusztáv 2 kor., Domaniczky Irén (Bethlen) 2 kor., Fánky Nóra (Gyalár) 2 kor., Tóth Kálmán (Verespatak) 2 korona, Kun Janka 2 kor., Valler József 1 korona, Bésa Emmánuel 1 kor., Duka Partenius 1 kor., Korpáde Ruszán 1 kor., Grünberger Ignác (Valeadosz.) A nemes adakozók, mint azon nemesszivű urak és úrnők — férfi és női kaszinóválasztmánya: Stitz Pálné, Kurovszky Zsigmond főmérnök, Molnár Károly főerdész, Somogyi Gusztáv festőművész, Tar István, tisztjelölt, kik jóindulatu törekvéseinkben segédkezni sziveskedtek — fogadják egyen-egyen ezután is hálás köszönetünket. Igazgatóság.

— **Az erdélyi bor érdekében.** A földmivelesi miniszterium megbízásából Rácz Sándor, szőlészeti és borászati felügyelő, Galfi János nagyenyedi vnczellér-iskolai igazgató és Schöpner Sámuel, szőlészeti és borászati felügyelő tarsaságában beutazta Alsófeher és Kisküküllő megye bortermő vidékeit, hogy e területek borainak minőségét tanulmányozta. A földmivelesügyi kormány ugyanis Erdély jó borainak a külföldön hírnevet akar szerezni s piacot teremteni s ezért kiváló minőségű erdélyi borokat szállít a külföldön levő magyar állami pinczékbe. Különösen Német- és Olaszországban akarják a jobbfajta magyar bort értékesíteni.

— **A makacs lelkész.** Saluruban meghalt egy tekintélyes polgár s hozzátartozói megjelentek a helységbeli lelkésznel, hogy temesse el a halottat. A lelkész azonban megtagadta a kérés teljesítését, mert szerinte az elhunyt nem igen járt templomba. A cs-

A nagyérdemű közönséget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermekdivatáru kereskedő,

hogy melőtt őszi és téli szükségletét bárhol is beszerezné, előbb lőtér 4. szám alatt lévő raktárát, mely a közelgő időnyre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, sziveskedjen megtekinteni.

Lád a trienti herceg-érsekhez fordult, aki utasította a plebánost, hogy haladéktalanul temesse el a halottat. A pap ekkor elrendelte, hogy kilencz láb mélyesű sirt ássanak, hat láb mély gödör helyett. A temető ugyanis csak hat láb mélységre van megszentelve s így a pap mégis győzött, mert a halott nem került szentelt földbe.

Irodalom.

Népmivélés ezime az év elejétől új folyóirat indul meg. A művelt magyar közönség, de különösen a magyar néppel állandóan érintkezők s a népmivéléssel foglalkozók részere magas színvonalon álló olyan folyóirat lesz ez, amely a népmivélés tág körébe vágó eszmék erelője és terjesztője legyen, meghitt támogatója a népiskola minden munkájának, valamint a népmivélés emelésére irányuló minden intézménynek és törekvésnek. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca. 4.

Szerkesztői üzenet.

Érdeklődőnek. Szives kérdésére készségesen válaszolunk. Mult számunk „Szemle” rovatának első cikket nem L. I. írta.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Dr. Inczédi Joksman Ödön, Lázár István, Dr. Müller Jenő, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadótulajdonos: Lázár István.

Ha a gyermek-

nek gyógyszert kell beadni és a gyermek szívesen veszi azt, úgy meglehetünk róla győződve, hogy a gyógyszer hatása sokkal előbb és jobban lesz észrevehető, mint ha a gyermek a gyógyszert csak kényszerítve veszi be. Ez főleg a **Scott-féle Emulsió**-nál tapasztalható, amely jó ízű és könnyen emészthető készítmény. A legfinomabb norvégiai gyógyszerkamajolajból készült mész és nátron hypophosphitok hozzáadásával. A **Scott-féle Emulsió** különösen gyermekbetegségeknel alkalmazható kiváló eredménnyel. A gyermeket erőssé és izmossá teszi és rendszeres testi fejlődését előmozdítja.

A **Scott-féle Emulsió** valódiságának jele a „háttan nagy csukhalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levelbelyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerára”

Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: **2 kor. 50 fillér.**

A házasszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp páter védjeggyel.

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200.000 korona.

Alaptőke 200.000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legelőször kamatláb mellett.

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 $\frac{1}{2}$ %-ot számít.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 $\frac{1}{2}$ % alapkamattal földbirtokra, a beeserték feléig.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket. 20 10-104

Betétek után naptól-napig 4 $\frac{1}{2}$ %-ot fizet.

NAGY JENŐ
szájpad nélküli műfog-spezialista
KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpadnélküli természetűen szilárdan álló fogakat
16 koronáért. 5-104

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉS.ZV.-TARS.
NAGYENYED.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben. Továbbá postacsomag és üveg-cimkéket, pecsétjegyeket, ragjelzőket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőzópapírokat, és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat, könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonage)
u. m.: közönséges és hajlított dobozokat stb.
gyógyszerek, cukrászok és gyárosok részére kireh árúcsukék jutányos és csokorú csomagolására olcsó árban szállít.

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók
KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben. Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.
Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.
Vidéki megkeresésekre azonnal válaszolunk.

Becses pártfogását tisztelettel kérve
16 8-26

Szeszák Ferencz és Fia, kocsigyártók.

Meghívó.

A Balázsfalvi Takarékpénztár Részvénytársaság XVI. RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1906. február hó 25-én d. e. 10 órakor Balázsfalván saját házában fogja megtartani, melyre a t. részvényesek ezen jelentés egyidejű közlésével ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a közgyűlés határozatképességének megállapítása, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1905. évről, a mérleg és számadás előterjesztésével.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. Határozathozatal a mérleg és számadás fölött, a nyereség felosztása, végül az igazgatóság és felügyelőbizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
5. Három igazgatóság és egy felügyelőbizottsági tag választása.

Balázsfalva, 1906. február hó.

Az igazgatóság.

Azon részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, részvényeiket az igazgatóságnál egy nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni kötelesek.

Tartozik.	Mérleg-számla 1905. december 31-én.	Követel.	
	Kor. f.	Kor. f.	
Készpénz	21739 13	Részvénytőke	200000 —
Leszámitolt váltók	464895 16	Betétek	243638 75
biztosítva	105794 —	Átmeneti váltó kamat	5706 89
Értékpapirokra előleg	20167 08	Viszleszámitolt váltók	186232 18
Jelzálog kölcsönökre	42869 —	Tartalékalap	81371 78
Kötvény kölcsönökre	54726 25	Idegen számlán	7319 46
Viszleszámitolt váltók átmeneti kamata	1862 32	Részletfizetések	12044 80
Osztrák-magyar bank giró-számláján	2967 64	Fel nem vett osztalék	450 —
Óvási költségekre	269 79	Ki nem utalt jutalék	68 84
Ügyvédi előlegre	2989 24	Leírás a váltótárczából	2935 47
Vásárolt ingatlanokra	12239 94	Nyereség	23877 70
Folyó számlán	3426 32		
Intézeti ház	15000 14700 —		
" érték leírása	300 15000 —		
Letétek mint óvadék	—		
	763645 87		763645 87

Tartozik. Veszteség-Nyereség számla 1905. december 31-én. Követel.

	Kor. f.		Kor. f.
Visszleszámitolt kamat	10602 76	Váltó-kamatok	57044 80
Betétek tőkesített kamatai	8659 15	Értékpapír-kamat	931 83
Betétek kifizetett kamatai	1125 48	Jelzálog-kamat	3608 —
Fenntartási költségek	1740 04	Kötvény-kamat	5655 69
Tiszti fizetések	6060 —	Különféle bevételek	3872 91
Adó és illeték	6697 44	Ingtatlan bérek	1114 10
Leszámitolt átmeneti kamat	5706 89	1904. évi leírásokból megtérült	30 —
Tartalék-alap kamat	3874 84		
Postabérek	677 56		
Leírás a váltótárczából	2935 47		
" házártékéből	300 —		
Nyereség	23877 70		
	72257 33		72257 33

Tornya Lajos s. k.
igazgató.

Pongráz Simon s. k.
főkönyvelő

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság.

Dr. Garda Kálmán s. k.

Mendl Henrich s. k.

Kovács Károly s. k.

Bretter Mór s. k.

BALLA BÉLA

előnyösen ismert első rendű
friss hús- és hentesáru-

üzletében a naponta frissen vágott marha-, borjú- és sertéshusokon kívül, naponta frissen készített virsli, szalvaládé, párizsi, lengyel- és sütnivaló-kolbászok és itt fel nem sorolt mindenféle husok és husnemek állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Husáram folyó hó 15-étől: 1 kg. marhahús 1.28 fill., borjúhús 1 kg. 1.28 fill., II. oszt. 96 fill., sertéshús 1 kg. 1.36 fill., sertéskaraj 1.52 fill., teljesen hizott sertésszalonna olvasztani való 1.80 fillér.

B. pártfogást továbbra is kér **BALLA BÉLA.**
8 10—105

„IBOLYA” virágcsarnok

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-u. 7.

Kertészeti telep: Krizbay-utca 27.

Virágcsarnok 563. szám.

Telefon: Kertészeti telep 564. sz.

Minden időben friss vágott virágok, déli növények és idényszerű hazai eserep-virágok, állandóan szállításra készen.

A közelgő mindszentek napjára **sírdíszek** és **koszorúk** legnagyobb választékban **2 korótól** feljebb.

Ugyszintén **művirág-koszorúk** állandó raktáron.

Menyasszonyi, névnap és alkalmi csokrok, koszorúk, szállag és felirattal, vidékre expressz szállítással teljesen megbízhatóan, legszebb kivitelben, legújabb nyosabb árban. 625 45—52

Várad Miklós

orgona, zongora és harmonium-készítő
KOLOZSVÁR, Ferencz József-ut 10. sz.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, valamint az egyházakat, hogy a fenti czim alatt a jelenkor követelményeinek megfelelő

üzletet nyitottam

és hivatkozva e téren Budapest és helyben szerzett tapasztalataimra, bátor vagyok minden szakmába vágó dolgokban a legkészségesebb szolgálataimat felajánlani, jelesen, elvállalok: mindennemű **zongora javítást, hangolást, új harmoniumok készítését** megrendelés vagy rajz szerint; továbbá **új templomi orgonák** készítését legújabb módszer szerint, kiválóan **kellemes és tömör hanggal, könnyű és zajtalan gépezettel** és légmentes szélszekrényekkel. Ezenkívül ajánlom szobai **harmoniumjaimat és ezimbalmaimat.** Ugyszintén elvállalok mindennemű **antik és új zenélő művek, zenélő órák, zenélő dobozok, zenélő képek** kijavítását és **tiszta hangolását.**

Költségvetések és rajzok egyházaknak orgonákról ingyen és bérmentve.

Küldő tisztelettel: **VÁRADI MIKLÓS,**
4—52 orgonakészítő.

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Mindenkinek fontos tudni, hogy

BERKOVITS BÉLA

Nagyenyed főtéri

raktárának tulzsufaltsága és az előrehaladott idény miatt összes áruit

alkalmi vásár

rendezése által minden elfogadható árért eladja.

Eladásra kerülnek: az összes férfi-, fiu- és gyermek-készruhák és télikabátok, női- és gyermek-kabátok, paletok, a legújabb divatnak megfelelő férfi fehérneműek, nyakkendők és kalapok.

Férfi- és női-czipők, kizárólag kézimunka.

Valódi angol és belföldi ruhaszövetek.

Mérték után a legfinomabb ruha 24 óra alatt elkészül.

Mindenkinek saját érdekében fekszik szükségletét míg a készlet tart beszerezni.

10 10—104

Dús választék minden cikkben.

Nagy karácsonyi vásár!!!

Nagy karácsonyi vásár!!!

Ambrózi M. medgyesi jó hírnevű szőlőoltvány iskolájában kapnató 80,000 amerikai alanyokra oltott, I. oszt. rajnai rizling

szőlőoltvány.

Ezen kívül még egy pár százezer oltvány a legjobb csemege- és borfajokból.

Rendeléseket közvetít:

Fischer és Társa

892 12—12

faiskolatulajdonosok

Nagyenyeden.

BUDAPEST ÉJJEL

czimű szenzációs könyv

második kiadása

most jelent meg. Írója:

BENEDEK LASZLÓ (ADRIEN)

ÁRA 3 KORONA.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala utján.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor.

Tartalekalap: 140.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő lezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapirokat.

Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.

Időgen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6%, % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4% kamattal mellett fogad el.

Nyitv áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

19 10—104

Vas, réz, horgony, diszmű és czimtábla öntöde.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 3. sz

Elvállal galvanoplasztikai

munkákat, mindennemű klisék

öntését, rézmetszeteket fénykép

vagy rajz után.

Készít gazdasági vas, réz

gépöntvényeket.

Tisztelettel

Liskai János.

626 87—104